

De wraak van de gele krokodil

Of: waarom je nooit álles aan je vrouw moet vertellen

Een sprookje uit GHANA

De wraak van de gele krokodil

Een sprookje uit Ghana

Tijd: min 20, max 25 minuten

Personen: 4 mannen, 3 vrouwen

Aanwijzingen voor de muziek zijn nogal vrijblijvend!

koning BOLA, zijn raadgever HYAMEKE, diens vrouw ANANSA, twee dienaren (OKI en DOKI,), twee leden van de Stamraad (MUFFA en SUFFA).

M&S moeten vrouwen zijn, OKI en DOKI zijn mannen.

Koning BOLA: ijdel, wreed, en niet al te intelligent

HYAMEKE: wijs, geliefd bij het volk; misschien iets te goed van vertrouwen.

ANANSA, vrouw van HYAMEKE: heeft maar één ambitie: Koningin worden. Daarom is ze ooit met de jongste broer van de koning getrouwd, maar helaas: deze is door een slang gebeten en gestorven. Toen trouwde ze met HYAMEKE, in haar ogen de belangrijkste man na de koning. Heeft er nu spijt van dat ze met hem is getrouwd want HYAMEKE heeft geen ambities: hij helpt alleen mensen. (Haar naam komt uit een ander sprookje, daarin is ANANSE een spin)

MUFFA en SUFFA: twee hofdames, annex leden van de Stamraad: zéér toegewijd aan HYAMEKE.

OKI en DOKI: twee soldaten.

Een

In het paleis van de koning. De koning komt op, gaat op een troon zitten. Twee soldaten (OKI en DOKI) staan aan weerszijden, speren in de hand.

Muziek: LadysmithBlack Mambazo: Akelulek' Ubaba (45 seconden).

KONING BOLA

Eens even zien? Majestueuze Majesteit! Hmmm... dat klinkt al heel aardig, maar maakt het wel voldoende indruk? Dat moet beter kunnen. (*begint ijs te beren*) Doorluchtige... doorluchtige... wacht: ik heb het: Doorluchtige Kroonluchter! Dat heeft iets... iets... een lichtend voorbeeld, dat is het! Zo wil ik worden aangesproken, ik Bola de Eerste, koning van de Grote Rivier tot aan de Grote Zee! Hebben jullie dat gehoord? Oki? Doki?

OKI

Oki...

DOKI

.. doki!

KONING BOLA

Ah! Daar is HYAMEKE, onze alwetende raadgever!

HYAMEKE (*buigt*)

Gegroet, O Machtige Makroon!

KONING BOLA

Gegroet algemeen raadgevend raadsheer! Wij hebben net besloten dat wij voortaan aangesproken wensen te worden met: Doorluchtige Kroonluchter!

HYAMEKE

Zoals u wenst, O Machtige Makroon!

KONING BOLA

De laatste tijd bespeur ik een zekere... onverschilligheid in je omgangsvormen, geachte raadgever. Ik wens te worden aangesproken met Doorluchtige Kroonluchter, zei ik.

HYAMEKE

In de wet staat het anders, O Machtige Makroon.

KONING BOLA

De wet? De wet? Ík ben hier de wet!

HYAMEKE

Zoals u zegt. Al denk ik dat de Stamraad hier anders over denkt.

KONING BOLA

De Stamraad! Ik háát dat moderne democratische gedoe! Maar daarom heb ik je niet laten komen. We hebben ruzie met de burenen!

HYAMEKE

Natuurlijk. Over de vis in de grensrivier.

KONING BOLA

Wij hadden het zó gedacht. De rivier is van ons allemaal. Daarom krijgen wij de vis, en zij het vlees. Dat is eerlijk.

HYAMEKE

Vlees? Sinds wanneer zit er vlees in de Grote Rivier?

KONING BOLA

Die enorme grote groene dingen, beste HYAMEKE!

HYAMEKE

Wij de vis en zij de krokodillen? Dat is toch niet eerlijk!

KONING BOLA

Nee, natuurlijk is dat niet eerlijk. Zij krijgen veel meer. Er zit veel meer vlees aan zo'n lekkere krokoburger dan dat er vis zit aan vis.

HYAMEKE

(tegen publiek) Wie eet er nou krokodillen? Jullie, jongens? *(tegen Bola)* Ik denk dat Koning Oelaboela hier anders over denkt.

KONING BOLA

Oelaboela! Iemand die zo heet kán helemaal niet denken.

HYAMEKE

Koning Oelaboela hecht wat meer aan tradities dan wij. Maar hij is een verstandig man. Zal ik hem eens opzoeken?

Twee

Muffa en Suffa dienen zich aan. Blijven bij de ingang staan.

KONING BOLA

Treedt binnen, nederige onderdanen. En groet uw Koning zoals het hoort!

MUFFA

Gegroet, O Machtige Ma...Ma...

SUFFA

Ma... kreek!

KONING BOLA

Eerbied! En spreek met drie woorden!

MUFFA

Zeker, O Machtige Ma...

SUFFA

...kreek? (..) Kroon!

MUFFA

We brengen de dank van de Stamraad over ...

SUFFA

... voor de verstandigste man...

MUFFA

... tussen de Rivier en de Grote Zee.

KONING BOLA

Dat wordt tijd! *(De koning staat op en maakt aanstalten om het cadeau in ontvangst te nemen. MUFFA en SUFFA nemen het geschenk, lopen de koning voorbij en geven het aan HYAMEKE.)*

HYAMEKE

Ik deed slechts mijn plicht, dames.

KONING BOLA

Hmmm! Verder nog iets? Heeft de Stamraad niets beters te doen?

MUFFA

De Stamraad is met oogstreces. We vergaderen pas weer...

SUFFA

... op het feest van de Gele Krokodil. Gegroet, O Grote..Ma....

KONING BOLA

Als jullie niet eens weten wie hier alle eer toekomt, laat dan die mooie woorden ook maar zitten!

MUFFA

Makreel!

M&S af.

Drie

KONING BOLA

Gelukgewenst met uw... eh... geschenk meneer de hooggeëerde raadsheer!
Ik zal tonen dat ik niet wraakzuchtig ben. Er wacht je binnenkort een belangrijke opdracht. Je kunt gaan!

HYAMEKE

Zoals u wilt. *(af)*

KONING BOLA

OKI! DOKI! Opschieten. Ik wil de vrouw van de grote HYAMEKE spreken.

OKI
Oki...

DOKI
.. doki!

OKI en DOKI af

Vier

Anansa komt op. Buigt.

KONING BOLA

Welkom ANANSA, beste schoonzuster. Je bent nog net zo mooi op als op de dag dat je met mijn broer trouwde!

ANANSA

Wat lijkt dat lang geleden. Hij is nu al drie jaar in het rijk der geesten, en ik denk nog ieder moment aan hem!

KONING BOLA

Je hebt nu toch HYAMEKE? De meest wijze man van de stam (zegt men).

ANANSA

Wijsheid! Wat koop ik daarvoor? Toen ik met je broer was getrouwd...

KONING BOLA

... jaa... toen was je de schoonzuster van de koning.

ANANSA

Precies! Maar, wat bedoel je...

KONING BOLA

Koningin? Lijkt je dat wat?

ANANSA

Koningin? Ik? De machtigste vrouw van de stam? O, lieve zwager!

KONING BOLA

Die man van jou pikt mijn geschenken in. Hij krijgt alle eer die mij toekomt! Nu heeft hij ook al de Stamraad tegen me opgezet. Als ik hem zijn gang laat gaan is het met me gedaan! Wat doen we met hem?

ANANSA

Moet ik dat vragen aan de man, wiens wil hier wet is?

KONING BOLA

Ik heb een plan. Ik geef hem deze armband.

ANANSA

Maar... dat is de armband van de Gele Krokodil. Die beschermt het land tegen allerlei rampen. Die mag je niet weggeven!

KONING BOLA *(komt van zijn troon af)*

Natuurlijk is dit een andere! Dit waardeloze prul heb ik eens van een stel blanken gekregen. "Een kostbaar geschenk voor de Grote Koning" in ruil voor drie grote riviervissen. Jaja... maar nu komt hij mooi van pas!

ANANSA

Wat slim van je. Dus die geef je aan HYAMEKE? En dan?

KONING BOLA

Hij moet hem thuis bewaren. Jij moet dan achter de bergplaats zien te komen en hem aan mij teruggeven. En als hij mij de armband niet kan teruggeven ...

ANANSA

... moet hij sterven. Zo is de wet! Geweldig, lieve zwager! Ik zal hem meteen roepen. *(glimlacht richting BOLA, af)*

KONING BOLA

Wij samen op de troon, ja, ja! Dat zou ze wel willen! **Wij op de troon!**
Helemaal alleen! *(klapt in de handen)* HYAMEKE!

Vijf

HYAMEKE (*komt op*)

KONING BOLA

Luister! Vannacht heb ik gedroomd. Een boze droom. De armband van de Gele Krokodil was gestolen. Ik wist me geen raad. Het land werd getroffen door ziekte, honger en Oelaboela werd koning. Vreselijk!

HYAMEKE

Gelukkig was het maar een droom.

KONING BOLA

Maar een droom? Het is een vóórteken! En daarom, beste HYAMEKE, moet jij de armband in je huis bewaren! Jij bent de meest wijze en vindingrijke man in mijn koninkrijk.

HYAMEKE

Zoals u zegt, O Machtige Makroon! Maar... de schatkamer in uw paleis is een stuk veiliger dan mijn eenvoudige hut.

KONING BOLA

Neen! Ik mag deze droom niet negeren!

HYAMEKE

Goed. Dan... heb ik geen keus.

KONING BOLA

O ja, dat vergat ik bijna: als je de armband kwijtraakt, wordt je opgehangen, dat weet je toch hè?

HYAMEKE

Ophangen? Dat doen we alleen met mensen die het volk in het ongeluk storten!

KONING BOLA

Nou en? Dat doe je dan toch ook? Maar ik ben er zeker van, beste HYAMEKE, dat je dat niet zult laten gebeuren (*grijnst gemeennaar het publiek*)

HYAMEKE

Wat een vak! Gelukkig ben ik niet voor niets de verstandigste man van deze stam.

KONING BOLA

Enne.. ik heb nog eens nagedacht over die koning Oelaboela. Er zit toch wel wat in dat idee van je. Verberg die armband en ga hem opzoeken.

HYAMEKE

Maar... dat kost me zeker drie dagen!

KONING BOLA

Je moet er wat voor over hebben om de meest geliefde man van het land te zijn!

HYAMEKE(buigt)

Uw wil is wet, O Machtige Makroon! (Af)

Zes

In het huis van HYAMEKE. Primitieve tafel, met de vaas er bovenop.

ANANSA (*snuffelt overal*)

Al drie dagen zoek ik me een apenstaart naar die armband. Waarom ben ik ook getrouwd met de verstandigste man van de stam? Die weet echt wel waar hij iets voor zijn vrouw moet verbergen. Geef mij maar iemand die rijk en machtig is, zoals koning BOLA, al is het een sukkel! En daarom moet ik die armband vinden. (*kijkt op*) Het wordt al donker. Dan kan HYAMEKE ieder moment thuiskomen. Ik moet een list verzinnen, zodat hij het zelf aan me vertelt. Wacht... ik weet iets.

HYAMEKE (*komt binnen*)

Dag lieve vrouw. Ik ben blij dat ik weer thuis ben.

ANANSA

Het is vast een lange reis geweest. Je zult wel moe zijn.

HYAMEKE

Laten we maar gaan slapen. Morgen praten we wel.
(beiden gaan op een matje op de vloer liggen. HYAMEKE begint spoedig te snurken)

ANANSA (hard)

Nee, nee, je liegt! Dat zou hij nooit doen! Ga weg!

HYAMEKE

Anansa! Wat is er!

ANANSA

Ik... een vreselijke droom... een boze geest zei... dat jij een groot geheim voor me verbergt...

HYAMEKE

Ik heb geen enkel geheim voor je, lieve vrouw. Ga maar weer lekker slapen.

(ze gaan weer liggen)

ANANSA

Leugenaar!... Hou op!... Zo is hij niet!

HYAMEKE

Wat is er? Toch niet weer?

ANANSA

Ja... vreselijk... heeft... die boze geest... misschien toch...

HYAMEKE

.. gelijk? Ja, ik mag het niet langer voor je verbergen. Kom eens hier. (fluistert iets in het oor van ANANSA)

ANANSA

Maar... die armband is hier toch niet veilig? Iedereen kan hem zo vinden!

HYAMEKE (wijst op de vaas)

ANANSA

Daarin? Wat slim, lieve man! Nu kan ik rustig slapen.

(allebei liggen, snurkgeluiden)

ANANSA *(staat voorzichtig op, zoekt in de vaas en haalt de armband eruit. Ze verstoppt hem onder haar kleren en gaat weer liggen)*

HYAMEKE *(Schrikt wakker, geeuwt)*

Oewaahhh! Wat gaat zo'n nacht toch snel als je moe bent. Kom op ANANSA, ik heb honger!

HYAMEKE en ANANSA staan op. Af.

Zeven,

In het paleis van de koning

Anansa pakt de armband in en stuurt hem aan de koning, die hem door zijn twee leden van de Stamraad (Muffa en Suffa) laat offeren aan de riviergeest. Plons, weg! De koning stuurt twee soldaten naar HYAMEKE met de boodschap dat hij de armband nodig heeft bij Het Feest van de Gele Krokodil

Acht

In het huis van Hyameke. OKI en DOKI op.

HYAMEKE

Welkom, dappere krijgers.

OKI

De koning wenst te ontvangen

Wat hij al heeft.

DOKI

En de wijze moet geven

Wat hij niet bezit.

HYAMEKE

Aha! De koning wil zijn eigendom terug. Is dat het?

OKI
Oki...

DOKI
.. doki!

OKI en DOKI af. HYAMEKE haalt alle spullen uit de vaas om de armband te zoeken. Als hij de hele vaas heeft vaas uitgekamd is er nog steeds Geen Armband.

HYAMEKE
Maar... ik weet toch heel zeker dat... Dit is verschrikkelijk! Dit kost me de kop! (*begint in paniek verder te graaien*). ANANSA komt aanlopen.

ANANSA
Wat is er, lieve man? Waarom schreeuw je zo?

HYAMEKE
Ik.. de armband van..

ANANSA
... van de Gele Krokodil? Wat is daarmee? Die had je toch veilig in die vaas gestopt?

HYAMEKE
Weg!

ANANSA
Maar... dat is een ramp! Wat heb je gedaan!

HYAMEKE
Ik....ik begrijp er niets van. Dit lijkt wel tovenarij!

ANANSA
Je hebt het land in het ongeluk gestort! Dit moet koning BOLA weten!

HYAMEKE
Daarvoor is het nog veel te vroeg. Er komt vast wel een oplossing.

ANANSA

Die verzin je dan maar zelf! Je denkt toch niet dat ik nog iets met je te maken wil hebben?

HYAMEKE

Als jij me in de steek laat, los ik het zelf op. Duwt haar weg.

ANANSA

Nou, veel succes dan! (Af)

Negen

HYAMEKE begint weer te zoeken. In het andere toneel smoest ANANSA met BOLA. De koning staat op en loopt naar de hut van HYAMEKE. Blijf voor hem staan.

HYAMEKE

Gegroet, O Machtige Makroon...

KONING BOLA

Je hebt me diep teleurgesteld.

HYAMEKE

Ik had de armband goed verstopt. Maar toen ik zocht, was hij spoorloos verdwenen!

KONING BOLA

Onzin! Je bent nalatig geweest! Grote rampen staan ons te wachten. Er is maar één manier om de boze geesten weer gunstig te stemmen: Jij-moet-sterven!

HYAMEKE

Als ik moet sterven om het volk te beschermen, draag ik mijn lot. Geef me nog drie dagen om afscheid te nemen.

KONING BOLA

Grm... dat staat zeker in de wet? Dan moet het maar. Ik zal de Stamraad inlichten.

(zodra hij weer in zijn paleis is) Dwaas! Alle geschenken en eerbewijzen komen nu

weer terecht waar ze horen: bij mij. (*af*)

Tien

Zelfde toneel

MUFFA en SUFFA komen op.

MUFFA

De Stamraad is zeer bedroefd over het lot van de grote HYAMEKE...

SUFFA

... maar we kunnen niets doen. Volgens de wet mag u een laatste wens doen.

HYAMEKE

ANANSA wil niets meer met me te maken hebben. Waarom?

De koning wil me laten ophangen. Waarom?

Alleen een wonder kan mij nog redden...

SUFFA

Een wonder! Dat kan altijd, want oom Juka heeft een wonder meegemaakt!

HYAMEKE

Die visser? .

MUFFA

Koning BOLA vroeg ons een offer te brengen aan de riviergeest: een geschenk van koning Oelaboela!

HYAMEKE

Een geschenk van koning Oelaboela? Waarom weet ik dat niet?.

SUFFA

Luister! Oom gooide het midden in de rivier en toen...

HYAMEKE

Toen ving hij een hele grote vis, nietwaar? Die heeft hij me gisteren laten zien!

MUFFA

De grootste ooit! En weet je wat er in die vis zat

ANANSA (*komt op*)

Wat is dat voor een herrie! En wat doen die meiden hier?

HYAMEKE

Dat zijn mijn zaken. Dáár is het aanrecht!

ANANSA *Af. Boos.*

HYAMEKE

Ssst... Niemand mag ons horen!

MUFFA, SUFFA en HYAMEKE beginnen te smoezen. Na een tijdje zegt

HYAMEKE

Dus jullie weten wat je te doen staat?

MUFFA

Wij zullen grote HYAMEKE..

SUFFA

... niet in de steek laten!

MUFFA en SUFFA af.

HYAMEKE

En dat noemt zich de verstandigste man van de stam! Ik ben veel te goedgegelovig geweest... heb me lelijk vergist... maar gelukkig is één ding zeker: dromen zijn bedrog. (*af*)

Elf

Muziek: Habib en Bamada Koité: Foro Bana (*30 seconden, daarna langzaam wegdraaien*)

In het paleis van koning BOLA. De koning zit op zijn troon. Hij kijkt ernstig. OKI en DOKI

staan naast de troon. MUFFA en SUFFA zitten links. Ze kijken ernstig. ANANSA zit rechts, apart.

KONING BOLA

Breng de veroordeelde binnen!

OKI en DOKI leiden HYAMEKE voor. Deze heeft zijn mooiste kleren aan.

HYAMEKE

Wat een eer! Komen jullie allemaal voor mij?

KONING BOLA

Besef je niet dat je laatste uur heeft geslagen? Nalatigheid die het volk in het verderf stort, is onvergefelijk. (tegen OKI en DOKI) Doe die strop om z'n nek!

OKI en DOKI aarzelen, kijken van de één naar de ander.

HYAMEKE

Kom kom, waarom die haast? Ik heb helemaal geen zin om vandaag al dood te gaan. En zolang er leven is, is er hoop, zeg ik altijd maar. Haha!

KONING BOLA

Hoop? Voor een dwaas zoals jij? En geef fatsoenlijk antwoord, anders laat ik je ter plekke vierendelen! Erken je je schuld?

HYAMEKE

Nu we het toch over vierendelen hebben... Er zijn vier dingen die ik met u wil delen. Eén: denk nooit dat je de wijsheid in pacht hebt. Twee: trouw nooit met een weduwe die het hoog in de bol heeft. Drie: vertel nooit, maar dan ook nooit alle geheimen aan je vrouw!

KONING BOLA

Je bent altijd al een onuitstaanbare wijsneus geweest. OKI! DOKI! Hang dat daar op!

HYAMEKE

Volgens de wet heb ik recht op een laatste verzoek.

KONING BOLA

Goed, goed, ik hou me netjes aan de wet. Heb je nog een laatste wens, veroordeelde?

HYAMEKE

Dat was mijn vierde punt: om de riviergeest gunstig te stemmen lijkt het mij gepast nog één keer zo'n lekkere grote vis te eten.

KONING BOLA

Als je maar opschiet. MUFFA, SUFFA, haal een vis voor ... dát daar!

MUFFA en SUFFA komen terug met een enorme vis. Ze zetten hem voor HYAMEKE neer

HYAMEKE (*rommelt in de vis, pakt de armband eruit*)

O Machtige Makroon, mag ik u uw armband teruggeven?

KONING BOLA (*schrikt duidelijk, weet niet wat hij moet zeggen*)

MUFFA

Grote HYAMEKE is onschuldig..

SUFFA

De koning is zelf schuldig!

KONING BOLA

Ja, wel.. Hum.. nee! Het was allemaal het idee van ANANSA. Die wilde dat HYAMEKE zou sterven zodat zij koningin kon worden!

ANANSA

Maar, wij zouden toch samen... lieve zwager...

KONING BOLA

Niks te lieve-zwager-en!

ANANSA

Jij hebt me zélf laten komen. Het was jouw idee!

KONING BOLA

Je hebt je echtgenoot verraden. Dat is het ergste wat een getrouwde vrouw kan doen. Je zult sterven, samen met...

HYAMEKE

... de koning! OKI! DOKI! Grijp ze!

De koning en ANANSA proberen te vluchten. O&D houden ze met geweld tegen.

KONING BOLA

Stelletje kannibalen! Laat me los! (*rukt zich los en vlucht, samen met ANANSA. OKI en DOKI zettende achtervolging in*)

MUFFA

HYAMEKE is onwijs...

SUFFA

... verstandig.

HYAMEKE

Eén ding heb ik geleerd, dames. Wijsheid komt niet uit jezelf. Het is een geschenk.

MUFFA

Eigenlijk hebben wij...HYAMEKE gered.

SUFFA

Daarom mogen wij ook een wens doen.

OKI en DOKI terug.

HYAMEKE

Zijn ze... ontsnapt?

OKI

Sneller dan de rivier

Is hij die vlucht in een boot

DOKI

Maar langzamer dan de krokodil

Is hij die roeit in een zeef.

HYAMEKE

Ze zijn gevlucht in een boot die lekt? Daar zal de gele krokodil blij mee zijn...

Maar, dan hebben we zeer binnenkort een nieuwe koning nodig.

MUFFA en SUFFA leiden HYAMEKE naar de troon van de koning. Hij gaat erop zitten.

OKI

Oki..

DOKI

..doki!

MUFFA

Nu is er nog veel wijsheid nodig...

SUFFA

... bij een moeilijk verzoek!

HYAMEKE

O ja, jullie hadden een wens. Ik luister.

MUFFA

Koning HYAMEKE moet recht spreken tussen MUFFA en SUFFA. Hij trouwt met (wijst) SUFFA...

SUFFA

... of (wijst) MUFFA?

HYAMEKE

Vrouwen!... O jongens! Waar ben ik aan begonnen! (valt flauw)

Muziek: LadysmithBlack Mambazo: Akelulek' Ubaba (21 seconden).

